

Aktuālākie jaunumi LATVIJAS AUGU ŠĶIRŅU KATALOGĀ

Šogad Nacionālās augu šķirņu padomes sanāksmē izteikts priekšlikums Latvijas augu šķirņu katalogam virzīt 17 šķirnes.

INESE NICMANE,

VAAD Sēkļu kontroles departamenta sēkļu sertifikācijas un šķirņu aizsardzības daļas referente

Februāris jau tradicionāli ir ļoti nozīmīgs ar būtiskām izmaiņām Latvijas augu šķirņu katalogā, kad tas tiek papildināts ar jaunām Latvijas klimatiskajiem apstākļiem atbilstošām šķirnēm. Šajā mēnesī beidzas apjomīgs

priekšlikums Latvijas augu šķirņu katalogam virzīt 17 šķirnes:

- ziemas kviešu šķirnes 'Arktis', 'Sailor', 'Edvins'. Šķirne 'Edvins' no pagājušā gada decembra ir iekļauta Igaunijas augu šķirņu katalogā;

- ziemas miežu šķirni 'KWS Meridian';

- ziemas rudzu šķirni 'KWS Magnifico F1';

- vasaras kviešu šķirni 'Calimero';

- kailgraudu vasaras miežu šķirni – 'Kornelija', kas ir jau otrā Latvijā izveidotā kailgraudu miežu šķirne;

- vasaras miežu šķirni 'Sanette';

- kukurūzas šķirni 'Severus';

- sarkanā āboliņa šķirnes 'Marita', 'Sandis', turklāt šīs abas šķirnes ir piemērotas izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā;

Ar saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātiem, lai izvēlētos savām prasībām atbilstošākās jaunās šķirnes, katrs intereseants var iepazīties Valsts augu aizsardzības dienesta mājas lapas www.vaad.gov.lv sadaļā: **Sākums>Pakalpojumi>Augu šķirnes>Augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšana.**

Pagarināts termiņš 'Olivin' un 'Kristaps'

Nacionālās augu šķirņu padomes sanāksmē izvērtēta arī šķirņu pārstāvju vēlme pagarināt savu šķirņu uzturēšanās termiņu Latvijas augu šķirņu katalogā tām šķirnēm, kurām drīzumā beidzas termiņš, uz kādu šķirne iekļauta katalogā. Priekšlikums ir uzturēšanās termiņu pagarināt septiņām šķirnēm – ziemas kviešiem 'Olivin' līdz 31.12.2019., ziemas kviešiem 'Kontrast' līdz 31.12.2020., ziemas tritikālei 'SW Falmoro' līdz 31.12.2018., vasaras miežiem 'Kristaps' līdz 31.12.2025., pļavas auzenei 'Silva' līdz 31.12.2024., kartupeļiem 'Solist' līdz 31.12.2024. un ziemas rapšiem 'Baldur' līdz 31.12.2020. Šīs šķirnes sevi ir pierādījušas kā piemērotas Latvijas klimatiskajiem apstākļiem, un tās ir iecienījuši audzētāji.

Katalogā iekļautas jau 180 šķirnes

Latvijas augu šķirņu katalogā izmaiņas notiek jebkurā brīdī, ja šķirnes pārstāvis vēlas atsaukt savu šķirni no kataloga, taču jaunu šķirni iekļauj tikai pēc rūpīgas šķirnes saimniecisko īpašību novērtēšanas un ar šķirni saistīto dokumentu pārbaudes. Latvijas augu šķirņu katalogā patlaban iekļautas 83 labību, 60 lopbarības augu, 37 eļļas augu un šķiedraugu šķirnes, taču drīzumā pēc galīgā lēmuma pieņemšanas tas papildināsies ar 17 jaunām šķirnēm.

Pavairošanai Latvijā var izmantot jebkuru šķirni no Eiropas Savienības kopējiem šķirņu katalogiem, ja persona, kura vēlas attiecīgās šķirnes sēkļu audzēt vai tirgot Latvijā pavairošanai, ir iesniegusi oficiālo šķirnes aprakstu Valsts Augu aizsardzības dienestam. Ar ES kopējā lauksaimniecības augu šķirņu kataloga šķirnēm, kas paredzētas sertifikācijai Latvijā, var iepazīties Valsts Augu aizsardzības dienesta mājas lapas www.vaad.gov.lv sadaļā: **Sākums>Reģistri un saraksti >Augu šķirnes>ES kopējā lauksaimniecības augu šķirņu kataloga šķirnes sertifikācijai Latvijā.** **a**

FOTO: GUNDEGA SKRAGALE

Kailgraudu vasaras miežu šķirne 'Kornelija' tiek virzīta iekļaušanai Latvijas augu šķirņu katalogā.

vairāku gadu darbs pie jauno šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas. Katra šķirne vairākus gadus tiek audzēta un izvērtēta vairākos izmēģinājuma laucīņos dažādās Latvijas vietās. Iegūtie vairāku gadu izmēģinājumu rezultāti tiek apkopoti un rūpīgi izvērtēti atsevišķās attiecīgo sugu grupu ekspertu darba grupās. Darba grupās ir pārstāvēti gan praktiķi/ražotāji, gan zinātnisko institūciju un valsts iestāžu pārstāvji, uz tām var ierasties arī šķirņu īpašnieku pārstāvji. Šis process beidzas ar Nacionālās augu šķirņu padomes apspriedi, kas izvērtē darba grupās nolemtu un izvirza priekšlikumus par šķirnēm, kuras virzīt iekļaušanai Latvijas augu šķirņu katalogā. Šogad Nacionālās augu šķirņu padomes sanāksme notika 14. februārī, un tajā izteikts

- ziemas rapšu šķirnes 'CWH 190D', 'Belana', 'Bagira'. Šķirne 'CWH 190D' ir CL (ClearField) šķirne – ar jaunām iezīmēm (izturība pret herbicīdu *imazamox*), jāpiebilst gan, ka šis herbicīds šobrīd Latvijā vēl nav reģistrēts;

- vasaras rapšu šķirnes 'Swifter', 'Dodger', 'Builder'.

No visām jaunajām Latvijas augu šķirņu katalogam izvirzītajām šķirnēm četras šķirnes ir radījuši mūsu pašu selekcionāri. Tā ir ziemas kviešu šķirne 'Edvins', kailgraudu miežu šķirne 'Kornelija', abas izveidojis Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts, un sarkanā āboliņa šķirnes 'Marita' un 'Sandis', ko izveidojis Zemkopības zinātniskais institūts.